

Höga kusten och Inlandsbanan med SGS

SVERIGE
TÅGRESOR

Under en dryg vecka ska vi se Norrlands riktiga guldkorn när vi färdas genom Ångermanland, Västerbotten och Lappland. Vi njuter av vackra skärgårdsmiljöer vid Höga kusten och fantastiska vattenfall vid Storforsen. I tre dagar åker vi med egen chartrad rälsbuss längs Inlandsbanan och en sidlinje som förbinder stambanan med Inlandsbanan. Vi åker från Umeå till Kiruna och längs vägen stannar vi till vid mindre orter, museer, broar och viktiga platser som tillsammans berättar den norrländska järnvägens historia.

Sara Lidman beskriver den norrländska järnvägens tillkomst i hennes stora epos som går under namnet Jernbanan. Vi besöker hennes gård i Missenträsk och hemma hos Torgny Lindgren i Raggsjöleden visas vi författarhemmet, platser från böckerna och får smaka på lite raggsjöpölsa enligt recept från hans bok Pölsa. I Umeå ska vi se det nya Umeå som växte fram när staden var Europas kulturhuvudstad 2014 och bland annat se det prisade Bildmuseet och den fina skulpturparken i Umedalen. På trevliga bokcaféet på Pilgatan får vi en föreläsning om vad det innebär för Umeå att bli kulturhuvudstad samtidigt som vi äter sopplunch.

Vi möter den samiska kulturen både i det fina museet Åjtte i Jokkmokk och i kyrkbyarna Gammplatsen i Lycksele och i Arvidsjaur. Vi får spännande historier från Ångermanland när vi får ta del av Ådalens spännande historia om händelserna här 1931 samt om surströmmingens historia på Ulvön. Resan avslutas i Kiruna där vi får reda på allt om stadsflytten, gör ett guidat besök i LKAB:s gruva samt bor en natt på Ishotellet.

Resan leds av Jörgen Fredriksson, grundare av Världens Resor och litteraturvetare, och Lars Arvidsson, Världens Resors meste färdledare och lokförare. Lars har både lett resor längs Inlandsbanan och emellanåt ryckt in som lokförare på banan.

Resfakta och pris

Dag 1 Höga kusten

Dag 2 Umeå

Dag 3 Umeå

Dag 4 Storuman

Dag 5 Storforsen

Dag 6 Jukkasjärvi

Dag 7 Kiruna, hemresa

Dag 8 Stockholm

Datum:

29 augusti – 5 september 2021

Resans pris: 21 900 kr

Enkelrumstillägg: 2 900 kr

Antal deltagare: 30-50 personer

Allt detta ingår

- Resa med dagtåg Stockholm - Sundsvall
- Plats i liggvagn Kiruna - Stockholm
- Inlandsbanan från Vännäs till Kiruna (chartrad rälsbuss i tre dagar endast för vår grupp med gott om utrymme ombord med 82 sittplatser)
- Egen chartrad båt för vår grupp till Ulvön t/r
- Egen buss i två dagar Sundsvall - Höga kusten - Umeå, Lycksele - Raggsjöleden t/r, hyrd buss i två dagar Arvidsjaur - Missenträsk - Storforsen - Moskosel samt Kiruna - Jukkasjärvi t/r
- Lokala transporter i Umeå
- Historisk guidning av Ådalen med fokus på Ådalen 1931 av Håkan Sjögren, fackordförande och bördig från Ådalen
- Guidade visningar av Bildmuseet och Skulpturparken i Umeå
- Föredrag om Umeå och vad det innebar för staden att vara Europas kulturhuvudstad 2014. Föredragshållare: Fredrik Lindgren, kulturchef vid Umeås kommun
- Guidad visning av Torgny Lindgrens Raggsjöleden med besök i hemgården, byn, farmorsstugan och andra platser från Torgny Lindgrens böcker
- Guidad visning av Sara Lidmans Missenträsk
- Föredrag om den samiska kulturen
- Guidade visningar av Ishotellet i Jukkasjärvi, Kiruna med stadsflytt och LKAB:s gruva i Kiruna
- Besök på Ulvön, Skuleskogens Nationalpark, Gammstaden i Lycksele, Kyrkstaden i Arvidsjaur, Inlandsbanemuseet i Sorsele, Ajttemuseet i Jokkmokk
- Del i dubbelrum på hotell av bra standard (3-4*) vid Höga kustenbron, Umeå, Storuman, Storforsen och Ishotellet i Jukkasjärvi. Även om du reser ensam kan du boka del i dubbelrum. Vill du ha enkelrum kan du boka det mot pristillägg.
- Halvpension, frukost alla dagar samt lunch eller middag

Vad ingår inte i resans pris?

- Måltider som ej nämns ovan

- Dryck

* I grundpriset ingår plats i liggvagnskupé med sex bäddar (du väljer dam eller herr) mellan Kiruna och Stockholm.

* Med pristillägg kan plats bokas i sovvagnskupé 2:a klass med tre bäddar (du väljer dam eller herr) för 350 kr/pers. Är ni två personer som reser ihop kan ni även boka kupén för eget bruk för 700 kr/pers.

Resplan

Dag 1

Höga kusten

Vi samlas på Stockholms station. Tåg till Sundsvall 09.21. Bor du längs vägen ordnar vi så klart din biljett därifrån. Vi är framme i Sundsvall i lagom tid för lunch. Vi stoppar bagaget i den buss vi kommer använda under kommande dagar och ger oss ut på en kortare stadsvandring som tar oss till den restaurang där vi ska inta vår första lunch.

Med egen buss fortsätter vi nu färden mot Höga kusten. Vi åker via Härnösand till dess vi kommer fram till Ångermanälven. Thorbjörn Fälldins hemort Ramvik är en av småorterna som vi passerar förbi. Efter cirka tio mils färd når vi fram till Sandöbron och brofästet i Lunde.

Vi är nu i de sydöstra delarna av Ådalen som sträcker sig från Bottenhavet och följer Ångermanälven till Junsele. Ådalen-31 har ju blivit ett begrepp för oss och härrör till en arbetskonflikt med strejker mot sänkta löner på sågverken just 1931. Demonstrationerna här i Lunde urartade och militärer öppnade eld mot demonstranterna. Fem av dem dog och händelsen delade Sverige i två läger om vems skuld det var och det blev väldigt tydligt en åsiktsskillnad mellan borgerliga och vänsterinriktade.

Händelsen blev uppmärksammasad över hela Europa och har bland annat filmatiserats av Bo Wideberg i filmen som heter just Ådalen 31. En av våra främsta skulptörer, Lenny Clarhäll, har gjort ett fint konstverk som vi ser.

Märkligt nog är detta inte den största tragedin här i Lunde. Bron som vi står vid är i sin tur föremål för en annan tragisk historisk händelse. Sandöbron planerades under 30-talet med avsikten att det skulle bli en fast förbindelse över Ångermanälven och en symbol för framåtanda efter Ådalen 31. Dessvärre så var det gjutna brospannet för vekt och bara en dag innan 2:a världskriget började 1939 gick gjutformen sönder och föll ned i älven med 18 byggarbetare som alla dog. Bron vi ser nu blev ändå klar fyra år senare och var den bro man använde fram till dess att Högakustenbron invigdes 1997.

Här vid Sandbron får vi ett föredrag av Håkan Sjögren, bördig från Ådalen, lastbilschaufför och tidigare fackordförande. Han är oerhört intresserad av hemtraktens historia och berättar om de viktiga händelserna i Ådalen. Vi följer sedan Ångermanälven på norra sidan bort mot Högakustenbron där vi kommer att bo över natten vid Ångermanälven med fina vyer över bron. Vi äter en två-rätters välkomstmiddag. Det blir tid för att ta en promenad längs vattnet på sena eftermiddagen.

Dag 2

Umeå

Efter frukost ska vi börja utforska Höga kusten, kustområdet i Ångermanland. Med egen buss åker vi längs en av Sveriges vackraste vägar som tar oss förbi Bönhamn, Nordingrå och Norrfjällsviken och vidare till tunnbrödsdestinationen Mjällom, varifrån vi åker med egen chartrad båt till Ulvön.

Båtresan till Ulvön tar cirka 45 minuter. På ön bor det ett 40-tal som är bofasta, men i sommartider blir det mångfalt fler. Fiskeläget Ulvöhamn är den mest kända platsen på ön och är mest förknippad med surströmming. Det sista stora salteriet lades ned på 80-talet och idag är det bara småskaligt. Det lilla salteriet som har lite produktion står bakom varumärken som Ulvöprinsen och Erik den Röde.

Ulvön är en charmig ö med hotell, restauranger, caféer och ett väldigt fint kapell som vi besöker. Du får lite egen tid att strosa runt på Ulvön och du intar din egen lunch.

Båten tar oss tillbaka till Ullånger, där vår buss väntar. Sedan den senaste istiden har en landhöjning på nästan 300 meter gjort landskapet säregnet med världens högsta kustlinje med väldigt höga klippor. Begreppet Höga kusten myntades i början på 1970-talet efter att forskningsarbetet visat att just här var inlandsisen som tjockast vid den senaste istiden för 20 000 år sedan - hela 3 kilometer. Denna tunga ismassa tryckte ner jordskorpan ungefär 1000 meter. När isen smält så mycket att det var isfritt för drygt 10 000 år sedan hade landmassan höjts upp cirka 500 meter så det stack upp små öar och skär ur havet. En av dessa öar var Skuleberget som vi ser på vänster sidan när vi färdas längs E4:an. Det är inte alls omöjligt att vi ser enstaka klättrare som är på väg upp för berget.

Vi fortsätter till den närliggande Skuleskogens nationalpark, den västra ingången. Denna entré har mycket hög grad av tillgänglighet liksom anslutande stigar mot närliggande utsiktplatser. Från parkeringen löper en bred träramp 200 meter in i skogen till ett stort trädäck med sittplatser, eldstad och informationstavlor om Skuleskogen och Världsarvet Höga Kusten. Det blir en perfekt plats att lära mer om Höga kusten som varit ett världsarv sedan år 2000.

För den som vill göra en kortare vandring på några kilometer går det bra att följa en grusad gångväg mot utsiktplatsen vid Nylandsrutens sydöstra brant. Härifrån ser du förutom en stor del av nationalparken även Skags fyr i nordost, naturreservatet Trysunda i öster och Ulvöarna i sydost. Nedanför branten blänker Svartjärns mörka vattenspegel.

Vi fortsätter sedan med buss till Umeå som är dagens slutmål.

Dag 3

Umeå

Björkarnas stad, som Umeå ofta kallas, är Norrlands största stad och hade status som Europas kulturhuvudstad 2014. Det nya Umeå som växte fram längs Umeälven i samband med detta har prisats rikligt och vi kommer att få möjlighet att se det nya Kulturcentret Väven när vi promenerar längs Umeälven och den fint anlagda Skeppsbron till Bildmuseet som också invigdes i samband med Umeås roll som kulturhuvudstad. Det nya smakfulla Umeå lät byggas av oerhört namnkunniga arkitekter och både Väven och Bildmuseet använde svenska White i samarbete med norska Snøhetta och Henning Larsen för att få till de nya smakfulla byggnaderna.

Bildmuseet är ett högklassigt museum för samtidskonst och vi kommer att få en guidad visning av de utställningar som äger rum. Under tiden vi är där har de fyra parallella utställningar som sinsemellan är väldigt olika; Årets svenska bilderbok, Peter Öhrnells målningar, den algeriska konstnären Zineb Sedira samt en utställning om samtida arkitektur.

Från Bildmuseet går vi till det närliggande bokcaféet på Pilgatan. Här får vi ett föredrag om Umeå som kulturhuvudstad som huvudtema. Hur blev Umeå kulturhuvudstad, på vilket sätt förändrades staden och vad har det betytt fram till idag? Fredrik Lindegren, kulturchef och tidigare projektledare för ansökan om att bli kulturhuvudstad i Europa, berättar.

Vi åker sedan vidare med lokalbuss några kilometer utanför centrum, till Umedalen. Här hittar vi en mycket fin modern skulpturpark belägen i omgivningarna där det tidigare låg ett mentalsjukhus. Nu har området fått ett nytt ansikte då fastighetsföretaget Fort Knox tog över det gamla sjukhuset och i samverkan med Galleri Andersson/Sandström etablerat en skulpturpark av absolut högsta klass.

Vi får en guidad visning av de 44 konstverken som är utplacerade i naturen. Här hittar vi verk av stora konstnärer såsom Anish Kapoor, Antony Gormley, Jaume Plensa, Louise Bourgeois, Tony Cragg och Charlotte Gyllenhammar för att bara nämna några. Det är spännande att få visa upp två av Sveriges finaste platser för konst, båda belägna i Umeå. Då våra grupper är stora kommer vi dela upp i två olika lag med lite olika schema, men ingredienserna blir desamma.

Väl tillbaka på hotellet finns tid för vila, eller en promenad på stan. Middag på egen hand i Umeå denna kväll.

Dag 4

Storuman

De kommande tre dagarna åker vi med egen rälsbuss, först längs sidolinjen som förbinder stambanan med Inlandsbanan och sedan Inlandsbanan hela vägen till Kiruna. Vi åker med egen chartrad rälsbuss och vi åker med en av deras alldeles nya rälsbussar som har plats för 85 personer. Vi nöjer oss med att vara 50 personer så att vi har gott om plats att breda ut oss. Under färd blir det korta föredrag både om Inlandsbanan och om platserna vi åker förbi. Lars Arvidsson som är en av resans färdledare jobbar både som färdledare på resor längs Inlandsbanan, men är också utbildad lokförare och rycker ibland in som lokis på Inlandsbanan. Lars kan i stort sett allt om svensk järnväg och gillar att dela med sig av sina kunskaper. Dagens körsträcka är cirka fyra timmars lång, men vi gör stopp längs vägen.

Vi lämnar Umeå med buss till närliggande Vännäs och där väntar vår rälsbuss på oss på stambanan. Vi åker nu längs en av de tåglinjer som skapades för att förbinda Inlandsbanan med stambanan. Vårt bagage lämnar vi på bussen idag, men vi kliver på rälsbussen för att åka de dryga tio milen till Lycksele. Här väntar bussen återigen på oss och ska ta oss ytterligare sex mil till Raggsjöleden.

Torgny Lindgrens förfäder bosatte sig på sluttningen ner mot Stor-Raggsjön. Här finns nu flera mindre byar, som tillsammans bildar Raggsjöleden, landskapet som har gett inspiration till många av Torgny Lindgrens oförglömliga böcker såsom Ormens väg på Hälleberget, Merabs skönhet, Bat Seba, Pölsan och Hummelhonung för att bara nämna några.

Torgny Lindgren har en gång sagt att allt han skrivit, även berättelsen om Buddha och Duvan i boken med samma namn och bibelparfrasen "Bat Seba", i själva verket utspelar sig mig mellan Skellefteälven och Vindelälven i det västerbottniska skogslandskapet.

Här kan du leva dig in i Torgny Lindgrens litteratur, på verkliga platser. Dessutom finns här en utställning om Torgny Lindgrens författarskap. Vi ser utställningen och fortsätter sedan med buss för att se byn med Torgnys hemgård, byn och farmorsstugan. Vi möter representanter från Raggsjöledens byaförening som berättar om Torgny och byn.

Vi avslutar vårt besök i Raggsjöleden med att äta lunch i Torgny Lindgrens anda. Här bjuds lokala specialiteter och självklart så kommer vi få möjlighet att även få ett smakprov på den (ö)kända raggsjöpölsan som Torgny Lindgren odödliggjorde i sin bok Pölsan.

Vi återvänder sedan till vår buss som tar oss tillbaka till Lycksele där vi gör ett besök på Gammlplatsen. Gammlplatsen har sedan århundraden varit en samlingsplats, för bl.a. samer, nybyggare och handelsmän. Här hölls marknader och ting. Kyrkhelger firades

flera gånger per år. År 1607 byggdes den första kyrkan och 1632 inrättades en skola för lappojkar här.

Nu ger Gammplatsens kyrka, kåtor, husgrunder, stugor, gårdar, samlingar och utställningar (Jaktmuseum, Textilmuseum) en bild av livet i Södra Lappland under 1600-talet. Ett omfattande skogsmuseum berättar om skogsbrukets hisnande utveckling. I Lapplands kulturbotaniska trädgård, Kulturbotan, arrangeras och bevaras välbekanta torpväxter med inspiration från samisk hantverkstradition och nybyggarkultur.

Vi åker vidare till Lycksele tågstation där vår rälsbuss väntar på oss. Denna gång tar vi med oss bagaget ombord och fortsätter med rälsbuss ytterligare dryga tio mil till Storuman, som är dagens slutmål. Vi går till närliggande hotell. Middag på egen hand.

Dag 5

Storforsen

På morgonen går vi åter till Rälsbussen vid Storumans station. Dagens körsträcka är cirka fyra timmar lång, men vi gör rikligt med stopp längs vägen. Efter en timme når vi Sorsele vid Vindelälven. Här på Sorsele station finns det lilla fina Inlandsbanemuseet, ett arbetslivsmuseum som är inrymt i det gamla godsmagasinet i Sorseles stationshus.

Utställningen som de har här handlar naturligtvis om Inlandsbanans historia och att det tog 30 år att färdigställa från det att den började byggas 1907. Hur gick det egentligen till när den 1289 kilometer långa banan byggdes? Här får vi lära oss mer om detta och de storskaliga planerna om att utveckla Norrland, människorna som arbetade vid inlandsbanan och vad som fraktades efter banan.

Inget känns väl mer naturligt än att vi nu återigen sätter oss på Inlandsbanan och åker ytterligare någon timme för att komma till Arvidsjaur. I Arvidsjaur får vi tid till egen lunch (Laponiakåtan) och sedan egen tid att utforska staden och kanske ta en promenad genom kyrkstaden här.

Vi byter nu rälsbussen mot vanlig buss och åker cirka tre mil till nästa litterära metropol, nämligen Missenträsk. Här hittar vi hemmet till ännu en av våra riktigt stora 1900-tals författare, Sara Lidmans gård i Missenträsk. Byn Missenträsk ligger knappt tre mil från Jörn, stationssamhället vars tillkomst skildras i Jernbaneeposet.

Gården består av två hus, som efter en gåva av Sara Lidman ägs av Umeå universitet. Gården står i stort sett som den gjorde när Sara Lidman bodde och skrev där. Jernbanan är ett epos över sju böcker som behandlar hur Västerbotten befolkas och där järnvägens vikt blir en röd tråd genom berättandet. Sara Lidmans verk passar synnerligen väl för just denna resa. Vi får en guidad visning av gården.

Vi fortsätter sedan med buss till Storforsen, en fors som är 5 km lång och har en fallhöjd på över 80 meter. Vi går på träbryggor ända ut till forsen och får verkligen se och känna urkraften i en av de fyra outbyggda älvarna i Norrland. Vattenflödet varierar givetvis beroende på när man är där men i början av september brukar det vara ca 700 kubikmeter i sekunden. Trots att det kan bli ned till 40 minusgrader vintertid fryser aldrig forsen riktigt till tack vare det stora och snabba vattenflödet.

Vid Storforsen bor vi på ett hotell med utsikt över forsen. Vi äter en härlig tre-rätters middag här på hotellet.

Dag 6

Jukkasjärvi

På morgonen transfer till vår rälsbuss som nu står parkerad vid Moskosel. Här hinner vi få en glimt av det lilla rallarmuséet invid stationen, innan vi kliver på rälsbussen igen.

Strax norr om Moskosel passerar vi Piteälvsbron som är den andra bron på Inlandsbanan som har gemensam körbana för bilar och tåg. Fortsatt färd till Kåbdalis, där bygget av Inlandsbanan avslutades i september 1936. Den sista skarven skruvades fast av dåvarande generaldirektören på SJ, den legendariske Axel Granholm. Det skulle dock dröja ända till augusti 1937 innan Inlandsbanan formellt invigdes av Axel Granholm och dåvarande Kronprinsen Gustaf Adolf. Då slogs en gyllene spik ned i en sliper och en minnessten restes över bygget och rallarna.

Strax efter Kåbdalis gör vi ett kort stopp vid Polcirkeln och fortsätter sedan till resans nordligaste punkt, Jokkmokk. Vi är framme i Jokkmokk på förmiddagen. Jokkmokk är samernas kanske viktigaste stad i Sverige med en filial till sametinget i Kiruna, samernas utbildningscentrum med de tre olika utbildningslinjerna; samiska språket, sameslöjd och rennäring. Men det som Jokkmokk kanske är mest känt för är Jokkmokks marknad som går av stapeln i tre dagar med start första torsdagen i februari. I Jokkmokk skall vi självklart ägna oss åt samekulturen och göra ett besök på fjäll- och samemuséet Ajtte och fördjupa oss i allt samiskt. Vi äter också lunch på egen hand på museet.

På eftermiddagen går vi åter till vår väntande rälsbuss. Färden går fortsatt vidare norrut från Jokkmokk, strax utanför passerar vi Akkats kraftstation i Lilla Lule Älv med dammluckorna som dekorerats av konstnärerna Lars Pirak och Bengt Lindström och ännu ett stycke längre fram är vi framme vid Stora Lule Älv som är Sveriges mest utbyggda älv och vi är nu i vattenrallarland.

Vi passerar Sveriges i särklass största kraftstation Harsprånget. Den invigdes 1952 och producerar ensam 1,5 % av Sveriges elproduktion. Den gamla flodfåran är idag torrlagd men innan man byggde stationen fanns här förmodligen Sveriges mäktigaste fors, häftigare och mer spektakulär än Storforsen som vi såg tidigare idag. Fallhöjden var 75 meter på drygt 4 kilometer och den rann genom en sicksackformad smal klyfta.

Ytterligare ett kort stycke norrut passerar vi Porjus där den gamla kraftstationen från 1915 ligger, landets första stora vattenkraftstation byggd för att kunna elektrifiera den viktiga malmбанan men också en tänkt stor industristad vid Porjus. Då bygget inleddes visste man inte hur elektricitet kunde transporteras långa sträckor utan industristaden måste byggas runt kraftverket. När bygget avslutades visste man det och staden byggdes aldrig, kvar fanns världens modernaste och mest

överdimensionerade kraftstation.

Efter Porjus åker vi mot Gällivare över de oändliga myrarna där arbetarna som byggde kraftstationen gick i över fem mil och bar med sig allt som behövdes för bygget. Vi passerar platsen där Sveriges första myggmuseum fanns och ser ett av Sveriges finaste stationshus i Gällivare.

Efter ytterligare en dryg timme når vi dagens slutmål Kiruna. Här tar resan med vår egen chartrade rälsbuss slut och vi åker med egen buss en dryg halvtimme till Ishotellet i Jukkasjärvi. Här ska vi bo över natten, inte i själva ishotellet utan snarare i deras rum som kallas kaamos, belägna i flera olika i enplanshus av trä, hand i hand med Jukkasjärvis traditionella stil.

På kvällen avskedsmiddag på hotellets fina restaurang. Här tillagas klassiska rätter med mycket vilt med en modern twist.

Dag 7

Kiruna, hemresa

På morgonen ska vi självfallet få en guidad visning av Ishotellet som grundades 1989 och byggs upp varje år med is och snö från Torneälvens is. Konstnärer och designers bygger upp rummen som vart och ett är riktiga konstverk och unika från år till år då dom smälter ned på våren. Numera finns också ett permanent ishotell året runt och det är det som vi kommer att besöka.

Innan vi åker vidare till Kiruna gör vi ett kortare uppehåll i Jukkasjärvi kyrka. Det är Lapplands äldsta kyrka byggd i början av 1600-talet och senare påbyggd på 1700-talet. Altartavlan gjordes av Bror Hjorth 1958, den och ytterligare några konstverk gör det till ett fint besök.

Dags för en heldag i Sveriges nordligaste stad Kiruna. Namnet är den korta finska versionen av det samiska ordet Gironvarri och det fullständiga finska namnet blir då Kirunavaara, och då blir det genast mer bekant. Översatt till svenska blir det Fjällripeberget. 1900 grundades staden då man några år tidigare hittat stora järnmalmsfyndigheter här och grundaren av staden anses vara LKAB:s förste gruvdisponent Hjalmar Lundbohm.

Tack vare utbyggnaden av malmbanan och kraftstationen i Porjus fick Kiruna tidigt elektricitet. Hjalmar Lundbohm såg till att staden blev ett modernt samhälle med en stadsplan och bättre bostäder för gruvarbetarna än de ruckel som stod där från början. Idag har tätorten strax under 17 000 invånare och i hela kommunen 23 000 invånare. Tack vare att Kiruna kommun är ungefär lika stor som hela Värmland är befolkningstätheten bara 1 person per kvadratkilometer.

Under stadsrundturen bevittnar vi den pågående stadsomvandlingen. Det är gruvbrytningen som gjort att markförskjutningarna hotat Kiruna att förstöras och LKAB betalar hela denna stadsomvandling som man själva underrättade om 2003. Efter många år av planering påbörjades den fysiska flytten 2012, och sedan 2018 står det nya stadshuset Kristallen klart, ritat av den ansedda danska arkitektbyrå Henning Larsen Architects A/S. Vi åker både till området som håller på att tömmas och till det nya området dit de gamla husen flyttas. Ett besök i Kiruna kyrka står också på programmet och stadens nya centrum med det nya stadshuset.

Ni får egen tid att se lite av centrum och inta er lunch. Nästa punkt på programmet är ett studiebesök i Kirunagruvan. Med buss ska vi nu besöka gruvan i Kiruna som är världens största underjordiska järnmalmsgruva. Det är en fascinerande verksamhet där malmen bryts långt under markytan med fjärrstyrda maskiner och förarlösa tåg. Här finns en av Sveriges bästa sevärdheter, visningsgruvan LKAB:s Visitor Centre djupt nere på 540 metersnivån. Brytningen

sker idag ännu djupare, ner till nivå 1365 meter. Guiden visar dig runt i den 20000 kvadratmeter stora besöksanläggningen. I den autentiska gruvmiljön finns utställningar, filmer och maskiner som visar hur gruvbrytningen och förädlingen går till. Gruvmuséet visar historiska miljöer, arbetsredskap och foton från början av 1900-talet. Guiden berättar om modern gruvbrytning och hur den kan få en hel stad att flytta.

När vi är klara med gruvan börjar det bli tid för att bege oss till Kirunas tågstation och ta nattåget till Stockholm. Vi har platser i liggvagnarna. Resan till Stockholm tar knappt 15 timmar.

Dag 8

Stockholm

På morgonen klockan 09.22, en vecka och en minut efter att vår resa startade, rullar tåget in på Stockholms Central. Du bokar själv din anslutning till slutdestination.

Färdledare

Våra resor leds av en svensktalande färdledare med specialkunskaper om just den region dit resan går. Nedan presenterar vi några av våra experter.

Lars Arvidsson, Sverige

Lars är född i Ånge, uppväxt i Luleå och bott i Östersund. Han älskar att vistas i naturen, kan sitt älskade Norrland och leder nu bland annat vandringsresan S:t Olavsleden som passerar genom hans hemtrakter, samt våra omtyckta resor längs Inlandsbanan som passar honom som handen i handsken då han också är lokförare.

lars@varldensresor.se

Jörgen Fredriksson

Jörgen har ägnat sig åt Asien de senaste 35 åren. Merparten av denna tid har han studerat, jobbat och rest i Asien. Är både sinolog och japanolog och har studerat kinesiska i Kina vid flera olika universitet samt modern japansk litteratur vid två universitet i Japan. Han har även rest mycket i övriga Asien, Sydamerika och Afrika. Delägare i Världens Resor. Jörgen har också ett djupt intresse för konst och har under senare år lett konstresor i Sverige, Tyskland, Italien, Brasilien, Sydkorea och Japan.

Kontaktperson

Jörgen Fredriksson

Produktionsansvarig, grundare

Jörgen har ägnat sig åt Asien sedan mitten av 80-talet. Sinolog och japanolog. Studerat i Kina vid flera universitet samt modern japansk litteratur vid universitet i Japan. Första resan till Asien gick med Transsibiriska järnvägen 1986. Det har med tiden blivit mängder av resor i övriga Asien - tre månader vardera i Sydkorea, Vietnam, Burma och Tibet samt långa vistelser i Indien, Nepal, Mongoliet, Nordkorea, Taiwan, Uzbekistan, Kambodja, Laos samt på senare tid även gjort många resor till Afrika och Sydamerika. Jörgen har lett närmare 80 resor genom åren. Resandet är lika självklart som det starka kulturintresset. Fotograferar också gärna.

jorgen@varldensresor.se